

ZAJĀ•MAVĀ•SVĀŠT LIDĀ•MOSUO

NedĀle, 16 prosinec 2007

V odlehle Ā•asti HimalĀjí na hranicích Ā•inských provincií Yunnan a Sichuan leĀĀ jezero Lugu, obklopené ze všech stran lesnatými horskými stránĀmi. Nejvyšší horou je 3800 metrĀ vysoká Shizi. Podle zdeších lidí - bohynĀ zemĀ, lidí a lásky. Okolo Shizi jsou seskupeny hory muĀĀ, nebo-li milencĀ bohynĀ.

V blízkosti hory a na bĀĀ jezera ĀĀjí jiĀĀ více neĀ 2000 let lidé kmene Mosuo. Mosuové se od ĀĀĀ anĀ ve vysokí, štíhlí, snĀdí, velmi atraktivní (platí pro ĀĀeny i muĀĀ), ĀĀeny jsou na první pohled velmi sebevĀdomé. Však mají na co, jsou pĀĀjemné a velmi pĀvabné. Kmen Mosuo se díky himalĀjské izolaci rozvinul ve velmi svĕbytnou a ojedineĀlou kulturu. Antropology jsou povaĀovány za pĀĀklad matriarchálního uspoĀĀdání spoleĀnosti. Hl slovo v komunitĀ (rodina není v matriarchátu zcela vhodným oznaĀením) má zjevnĀ a se vším respektem ĀĀena. Pro tu nemluví o rodinĀ? U MosuĀ totiĀĀ rodinu jako spoleĀenskou jednotku neznají. KaĀĀ dítě ĀĀíje celý ĀĀivot se sta zase jako dítě se svou matkou... Dítě totiĀĀ vĀĀdy patĀĀ k ĀĀenĀ. Ve velkých rodinných domech, postavených do Ātv pospolu nĀkolik generací ĀĀen a muĀĀ (dĀtí nĀkteré z ĀĀen), má tam kaĀĀ vlastní místnost. Mosuové neuzavírají svazky. Vztahy mezi muĀĀi a ĀĀenami jsou u nich zaloĀeny pouze na vzájemných citech, nikoliv na ekonomickém Āi sociálním základĀ a mohou trvat jednu noc i celý ĀĀivot. PĀĀestoĀĀe nĀkteĀĀi mohou mít znaĀný poĀet sexuálních partneřů, pravidlo, ĀĀe o sexuálních záleĀitostech se veĀĀejnĀ, nehovoĀĀi, zejména ne pĀĀed nejbliĀšími ĀĀeny klanu ĀĀ staršími lidmi. Pokud si ĀĀena pĀĀje vztah ukonĀit, jednoduše dveĀĀe od své komĀrky pĀĀed muĀĀem z muĀĀ se jiĀĀ více neukáĀĀe. Svazek je ukonĀen a ani pro jednoho z nĀj neplynou ĀĀádné povinnosti. KdyĀĀ toto povyraĀ zanechá své následky a ĀĀena porodí dítě, zĀ stane potomek v domĀ matky a je vychováván matkami a ĀĀenskými pĀĀibuznými. ChlapcĀm poskytují muĀĀský vzor všichni muĀĀi v klanu. Zdeším lidem jsou cizí pro n bĀĀĀné vlastnosti jako je ĀĀřlivost, nebo pokrytectví. V jazyce mosuo neznají výraz pro monogamii, znásilnĀní, válku nebo vĀžení. Jejich rodinné vztahy jsou velmi hezké. Starají se o sebe navzájem, respektují se a jejich nejstarší ĀĀenové se tĀší velké úctĀ. Tajemství dobrých vztahĀ tkví nejspíš v tom, ĀĀe nemíchají dohromady záleĀitosti srdeĀní a vĀci ekonomické, dĀleĀĀitĀ pro pĀĀĀití. Podle jejich zpĀsobu je dĀleĀĀitĀ, aby kontrola nad majetkem a dĀtí zĀstaly v rukou pokrevních pĀĀibuzných, jejich soudrĀnost s rodinou je samozĀĀejmá. Lásku si nekomplikují zbyteĀ jako jsou peníze Āi majetek. Spokojené páry zĀstávají spolu a ty nespokojené se v tichosti bez jakýchkoliv pĀĀek rozcházejí. Pro lidi vládoucí angliĀtinou je zde zajímavý snímek - ale v podstatĀ rozumĀt bude kaĀĀ... ĀĀ na tĀĀi generace. Nejstarší generace, ĀĀeny starší (šedesát a víc) peĀĀují o pĀĀedky a taky mluví s mrtvými. Nejmladší ĀĀeny vykonávají kaĀĀodenní bĀĀnou práci. Pracují na rodinných polích a zahradách a také starají o to, aby mĀl klan dostatek potomkĀ... Ano, dívky a ĀĀeny v rozmezí 13-40 let se vĀňují nejen práci, ale pĀĀedevším mateĀĀským povinnostem. MoĀĀná se ptáte, jak to, ĀĀe se dĀtí rodí, kdyĀĀ ĀĀeny ĀĀíjí v domácnosti pĀĀibuznými (syny, bratry, strýci). VĀdci nazývají toto chování mosujských ĀĀen k muĀĀĀm termínem "visiting marriage" (m formou návštĀv). OstatnĀ slovo manĀĀelství by ještĀ samo mĀlo být v uvozovkách. KaĀĀ rok se koná slavnost (viz video), pĀĀi které je uctívána bohynĀ lásky. PĀĀi této slavnosti si ĀĀena z kmene Mosuo vybírá nového milence. PĀĀi oblíbených tancích v kole se drĀĀi za ruce a má-li muĀĀ o svou dívku zájem, dá jí rukou znamení do dlanĀ. Ta pĀĀípadĀ, ĀĀe i jí se muĀĀ zalíbil, ho opĀtje. V noci pak muĀĀ navští svou vyvolenou, ale odchází za svítání, dĀ vzbudí matka mladé dámy. A tak pak za ní veĀer dochází do jejího pokoje, tráví s ní ovšem jenom noci, za úsvitu se vĀĀdy musí vrátit zpĀky ke své matce. KaĀĀ smí ĀĀit pouze tam, kde pracuje, to jest tam, kde se narodil, kde má matku. StĀĀední generace, tj. ĀĀeny 40-60leté, mají za úkol zajistit, aby rodina nestrádala. Samy tvrdĀ pracují a rozdĀ práci mezi ostatní. Hlava klanu je volena z ĀĀen stĀĀední generace a ta se stará o všechny ekonomické a sociální záleĀitosti, opatruje majetek klanu, urĀuje kdo a kde bude pracovat, plánuje a vykonává klanové slavnosti, peĀĀuje o ĀĀeny klanu, stará se o hosty. Dívky a chlapci se stávají souĀástí klanu pĀĀi vstupu do biologické puberty. Od tohoto okamĀĀiku mají stejná práva a povinnosti jako ostatní ĀĀenové klanu. Jakmile dívky dosáhnou 15 let a chlapci 17, mohou zaĀit s intimním ĀĀivodem. Biologické otcovství není dĀleĀĀitĀ. Daleko dĀleĀĀitĀjším je pro lidi Mosuo pokrevní spoleĀnost mosuo jazyce dokonce neexistuje slovo pro otce. A mnohé z dĀtí dokonce svého tatínka ani nezná. Mosuové ĀĀíjí ve velkých spoleĀenstvích, o dĀtí se starají jak ĀĀeny, tak muĀĀi (bratĀĀi, strýcové) a všem muĀĀĀm je starost o dĀtí pĀĀirozená. SvĀĀ zpĀsob ĀĀivota berou jako pĀĀirozený, na rozdíl od manĀĀelství etnických ĀĀĀĀĀĀ, kteĀĀi manĀĀelství pĀĀedevším jako obchodní transakci dvou rodin. V 60. a 70. letech byli Mosuové ĀĀinskou vládou nuceni pĀĀijmout vĀtšinové manĀĀelské zvyklosti. PozdĀji následovala vlna rozvodĀ a Mosuové se vrátili k pĀvodnímu systému. Tím, ĀĀe v Mosuo svĀtĀ neexistují manĀĀelské vztahy, zákonitĀ neexistují vĀci jako domácí násilí, nevraĀivost tchýní a tchyně a další, u nás tak bĀĀné komplikace manĀĀelského ĀĀivota; a to jsme se ještĀ nedostali k nevĀĀĀe... Osobně v jazyce mosuo bychom pro tento jev marnĀ hledali výraz. No, není to krásné? Na druhou stranu - mami, promĀĀ, ale vydrĀ spolu celý ĀĀivot pod jednou stĀĀechou ... Paula